

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2011 – 2012

Proba scrisă la LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

MODEL

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

SUBIECTUL I

(42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Bunicul... Ce icoană sfântă a credinței în clipele de pocăință!... Bunica... Ce izvor de alinare pentru noi, în avântul nebuniilor noastre copilărești!...

Când eram mic, amândoi trăiau; ședea alături de noi; curțile răspundeau una într-alta printr-o portiță ascunsă în măcăci în fundul grădinii. Când mă bătea mama, eu fugeam la bunicul, sora mea la bunica.

Nu mai știu de câte ori s-a repetat scena aceasta; în odaia bunicului, eu, potolit din plâns, cu o mână în buzunar pipăind gologanul de la el, cu cealaltă pe genunchiul lui, căutând să-i iau mâna să i-o sărut... Alături, sora mea, mai mică, mai răutăcioasă, suspinând încă de durerea urechelei* din care abia scăpase... Se auzeau cheile de la brăul bunichii*, zdrăngănind; apoi zgomotul cutiei de la scrin, deschisă și... restul îl ghiceam: bunica avea cofeturi* – leacuri lacrimilor noastre.*

În sală ne întâlneam amândoi frații:

– Ție ce ți-a dat?

– Dar ție?

Aveam și unul și altul obrajii pătați de lacrimi, și totuși parcă nici nu plânsesem. Atât ne ardea acum de darurile căpătate, de schimbul ce aveam să facem, pe urmă, cu lucrurile. [...]

Se apropia Sfânta Maria, ziua darurilor. În ajun amândoi frații stam în grădină, gânditori, îngrijorați. [...] Crescusem, și obiceiul tot nu se schimbase. Bomboanele, lirele strălucitoare, hainele noi ne-ar fi umplut de același farmec și acum, la doisprezece ani, ca și în anii ceilalți. [...]*

Dinspre grădina bunicului venea un zgomot ușor de pași. Ne uitam pe furis prin gard. Încet, bătrânul se plimba printre gutui, cu ochii mai mult pe sus, uitându-se la roade. Pomii erau încărcăți. Dar simțeam că nu acolo îi era gândul, ci aiurea, căci uneori căta prea mult în aceeași parte și tresărea așa deodată, ca din somn, fără ca măcar o frunză să se clatine. Parcă presimțea că suntem pe aproape, căci ne striga încet pe nume.

(I. A. Bassarabescu, **lertarea**)

**gologan* – s.m. (în trecut) monedă de aramă (în valoare de 10 bani)

**urechelei* – urecheli

**bunichii* - bunicii

**cofeturi* – s.n. diverse sortimente de bomboane, de zaharicale

**liră/ lire* – s.f. (aici) monedă turcească de aur

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din fragmentul dat, un cuvânt derivat, un cuvânt compus și un cuvânt obținut prin conversiune. **6 puncte**

2. Explică rolul semnului exclamării în structura: *Ce icoană sfântă a credinței în clipele de pocăință!* **6 puncte**

3. Menționează un epitet și o metaforă din fragmentul dat. **6 puncte**

4. Precizează două moduri de expunere din fragmentul dat. **6 puncte**

5. Prezintă, în maximum 50 de cuvinte (aproximativ cinci rânduri), semnificația secvenței: *și... restul îl ghiceam: bunica avea cofeturi – leacuri lacrimilor noastre.* **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 80 – 150 de cuvinte (10 – 15 rânduri) în care să caracterizezi un personaj din fragmentul citat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți două trăsături ale personajului ales;
- să ilustrezi cele două trăsături cu exemple adecvate, selectate din fragmentul citat;
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respecti limita minimă de spațiu indicată.

SUBIECTUL al II-lea

(36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Orașe mari, orașe mici. Mulți sunt fascinați de marile orașe. Și eu. Dar când ajungi într-un oraș mic, cum este Arras, în nordul Franței, și trăiești acolo o jumătate de an, fascinația nu mai e fuga „turismului cultural”, ci o incredibilă revelație progresivă: această cea mai veche așezare atestată din Franța oferă spectacolul patrimoniului său religios, istoric, cultural, artistic ca și cum trecutul abia așteaptă să încurajeze un prezent posibil pentru locuitorii și turiștii săi. [...]

Între două cursuri de apă, dublu milenarul oraș conservă și dezvoltă un patrimoniu extraordinar. Esențial, un oraș din epoca Luminilor, Arras e un leagăn al culturii și legendelor, al disputei între subteran și suprateran. Fiecare stradă te duce, în câțiva metri, fie spre o grădină, spre o statuie, spre un scuar care are istoriile sale. [...] Cultura Arrasului le păstrează urmele, tot astfel cum colecțiile Muzeului de Artă, mediateca*, fondurile de documente, anticariatele, serbările orașului sau ale regiunii Nord-Pas de Calais.*

(Marian Popescu, **Orașul lui Robespierre**, în ziarul **Adevărul literar și artistic**)

**scuar* – s.n. mică grădină publică aflată la o încrucișare de străzi sau în mijlocul unei piețe

**mediateca* – s.f. încăpere dintr-o bibliotecă în care sunt păstrate mijloacele audiovizuale folosite mai ales la învățarea limbilor străine

A.

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:

- autorul textului;
- zona în care este situat orașul Arras;
- ce reprezintă acest oraș pentru Franța.

6 puncte

2. Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul și titlul publicației în care a apărut acesta.

6 puncte

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

6 puncte

În fraza: [...] *trecutul abia așteaptă să încurajeze un prezent posibil pentru locuitorii și turiștii săi.*, propoziția subordonată este:

- a. atributivă;
- b. completivă directă;
- c. circumstanțială de cauză.

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *trăiești, trecutul, săi.*

6 puncte

B.

Alcătuiește o compunere de 80 – 150 de cuvinte (10 – 15 rânduri) în care să descrii un oraș pe care l-ai vizitat/despre care ai citit.

12 puncte

În compunerea ta trebuie:

- să prezinți două caracteristici ale orașului vizitat/despre care ai citit;
- să folosești un limbaj expresiv în descrierea orașului;
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respecti limita de spațiu indicată.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 1 p; coerența textului – 2 p; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p; ortografia – 3 p; punctuația – 2 p; așezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2 p)